

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

16. Breviter perstringuntur quaedam Scripturae, quibus illa doctrina asseritur. Fusius soluitur ex Augustino, quo pacto Scripturae Christianos omnes electos & praedestinos vocent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

cedere & permanere non possumus si velimus, verum
 etiam tantum ac tale ut velimus. Et duplici isti
 creaturarum statui & adiutorio, juxta veram
 & simplicem Philosophiam, duplicem inten-
 tionem Dei suam cuiq; proportionatam res-
 pondere dicunt: priori quidem statui simpli-
 cem quodammodo affectum, quo caelestem
 gloriam velut finem, omnibus ex animo desi-
 deret, & veluti certaminis braviu proponit,
 & ad assequendum voluntatem liberam & sufficien-
 tissimam facultatem dedit; posteriori vero affectu
 efficacem, quo illi qui sub priori statu & adju-
 torio ab illo premio, vitio libera voluntatis
 exciderant, ad hoc ipsum efficaciter perducere
 decernit; & ex illa intentionis efficaciam me-
 dium infallibile & insuperabile assumit, adju-
 torium scilicet quo fiat ut invictissime quod bonum est

velint, & hoc ipsum deserere divitiis sine nolint. Hanc
 esse veram & genuinam D. Augustini mentem,
 de efficaci intentione, qua Deus predestinatis
 hominibus gloriam cupit, ante meritum præ-
 scientiam, quæ ipse ex vi illius intentionis tri-
 buit, non aliunde magis clarescere & probari
 potest, quam ex natura gratiæ medicinalis
 Christi, quam suo loco asserimus. Hanc si
 quis forte admiserit, & nescio quo tamen opi-
 nionis conceptæ præjudicio, electionem effi-
 cacem talis adiutorij & operum inde profluent-
 ium priorem esse putet, quam efficacem in-
 tentionem gloriæ tanquam finis, ex qua talis
 medij assumptio fluat; bonus profecto Theo-
 logus, malus Philosophus fuerit; cum quo de
 ista tanquam non ita magni momenti qua-
 stione non contenderim.

CAPV T XVI.

Breviter perstringuntur quædam Scripturæ, quibus illa doctrina asse-
 ritur. Fusius solvitur ex Augustino, quo pacto Scripturæ Chri-
 stianas omnes electos & prædestinatos vocent.

QVam ob causam nec explicandis ur-
 gendiq; pro hac sententia Scriptu-
 ris immorabor, quod à recentioribus
 quibusdam satis accuratè factu
 est. Nam illæ Scripturæ apud S. Marcum: Sed
 propter electos, quos elegit, breviabu dies illos. Et
 apud S. Lucam: Nolite timere pusillas grex, quia
 complacuit Patri vestro dare vobis regnum. Et apud
 S. Ioannem: Nemo rapiet eas (oves, id est præ-
 destinatos) de manu mea. Et: Alias oves habeo que
 non sunt ex hoc ovili, & illas oportet me adducere &
 vocem meam audient. Et apud Apost. Paulum ad
 Rom. Scimus quoniam diligentibus Deum omnia
 cooperantur in bonum, his qui secundum propositum
 vocati sunt Sancti. Nam quos præscivit & prædestina-
 vit conformes fieri imaginis filij sui &c. quos autem
 prædestinavit hos & vocavit &c. Et in eadē Epist.
 Non repulit Deus plebem quam præscivit. Et in Epi-
 stola ad Ephes. Elegit nos in ipso ante mundi con-
 sultationem ut essent sancti & immaculati in con-
 spectu eius in charitate qui prædestinavit nos in adop-
 tionem filiorum per Iesum Christum secundum propo-
 situ voluntatis sue. Et in Epist. S. Ioannis: Exie-
 runt ex nobis, quia non erant ex nobis. Nam si fuissent
 ex nobis permansissent utique nobiscum. Et in actis
 Apostolorum: Crediderunt quot quot erant præde-
 stinati ad vitam æternam, & huiusmodi signifi-
 cant manifestè ex peculiari Dei diligentis, &
 sibi complacentis, & eligentis, ac prædestinan-
 tis affectu & proposito, tanquã cardine profi-
 cisci, ut quidam præ ceteris credant, ut addu-
 cantur ad ovile Christi, ut vocè ejus audiant,
 ut brevientur tentationum dies, ne fortè pe-
 reant, ut non repellat eos, ut non rapiat eos
 quisquam de manu ejus, ut permaneant no-
 biscum; deniq; ut vocentur, ut iustificentur,
 ut glorificentur, ut eis omnia cooperentur in
 bonum. Ex quo intelligitur, istam electionem,
 non præscientiam fidei & perseverantiæ & su-
 perataru tentationu præsupponere, sed è con-
 trario, ipsorum fidem, & fortitudinem contra

tentationes, & perseverantiam, & omnium re-
 rum cooperationem, & glorificationem, in
 electionem eorum & propositum & compla-
 centiam Dei, tanquam originem & funda-
 mentum ultimum resolvendum. Hæc igitur &
 similia satis accuratè apud recentiores quos-
 dam explicata & inculcata sunt, & objectio-
 nes quoq; dissolutæ quæ ex Scripturis asserun-
 tur, ut quæstionem istam possemus sic inta-
 ctam præmittere.

Duo tamen duntaxat hic nobis præstanda
 esse video: Primum, ut objectionem quandam
 ex Scripturis, qua multum niti videntur ali-
 qui, ex Aug. principiis dissipemus; alterum ut
 hanc ipsam quam diximus Augustini mentem
 esse, paulò operosius altramus.

Quantum ad Scripturas attinet, distin-
 guunt aliqui prædestinationem & electionem,
 in incompletam, quæ immediatè est ad fidem &
 gratiam justificationis, & ad omnes justos per-
 tinet; & completam, quæ quis non solum ad ju-
 stitiam, sed etiam ad gloriam efficaciter eligi-
 tur. Dicunt igitur, quod ista verba electi, præ-
 destinati, præsciti, à Deo vocati secundum
 propositum &c. itemq; electio, prædestinatio,
 præscientia, propositum passim in sacra Scri-
 ptura accipiuntur pro incompleta electione &
 prædestinatione, quæ omnes justos respicit.
 Sic enim omnes fideles ad quos Apostoli scri-
 bunt, vocari sanctos, electos, prædestinatos:
 Nec usquam, inquit quidam, potest restringi ad solos
 salvandos. Proinde doctrina ista videtur à Scri-
 pturis esse pœnitentis aliena; multò minus ex eis
 probari posse.

Respondetur, cum D. Augustini scripta ni-
 hil aliud spirent, nisi completam hominum
 prædestinationem ad gratiã & gloriam, quam
 ex sacra Scripturæ verbis se collegisse profite-
 tur; mirabili audacia dici, quod nusquam in
 Scripturis prædestinatio aut electio ad solos
 salvandos restringatur. Hoc est enim, uno ver-
 bulo

Leß. lib. de
 prædest. &
 repro. sect.
 3. n. 31. &
 38.

bulo totam Aug. doctrinam de prædeterminatione reprobare: utpote cuius sensus tam remotus est ab ista recentioris istius sententia, ut fortè in universis eius operibus, electio aut prædeterminatio non significet illam incompletam, quam ipse prædicat. Nam in rei veritate electio & prædeterminatio, à qua quispiam electus & prædeterminatus dicitur, non potest esse incompleta sed completa tantum. Nemo enim nec ab Aug. nec à Scripturis, nec ab Ecclesia unquam vocatus est, aut vocari debet electus, aut prædeterminatus, nisi qui sic ad gratiam & fidem eligitur, ut simul etiam ad perseverantiã & gloriam eligatur. Est enim unus actus Dei, quo cuiuspiam salus tota per gratiam Dei acquirenda & largienda decernitur: usq; adeo, ut si tantum gratiam ei largiri constituerit, non electus ille aut prædeterminatus, aut secundum propositum Dei vocatus, sed reprobatus potius nuncupandus sit. Nam quamvis effectus prædeterminationis, & electionis, & propositi incompletus esse possit: nunquam tamen electio ipsa aut prædeterminatio incompleta esse potest aut vocari debet; quia esse incompletum respectu salutis, alienat vocabulum electionis & prædeterminationis, ut ab ea non possit absolute prædeterminatus atq; electus dici, sed tantummodo cum particula restringente, electus aut prædeterminatus ad fidem, ad iustitiam, ex quo efficitur è contrario, ut juxta S. Augustini mentem prædeterminatio, electio, & propositum vocationis, nusquam in Scripturis usurpentur pro prædeterminatione & electione incompleta; neq; prædeterminati, electi, vocati secundum propositum, pro illis qui tantummodo ad iustitiam ordinati & vocati sunt.

Dico itaq; non esse verum, quod ita generaliter sumitur. Nam imprimis verba Christi quibus apud Matthæum aliquoties electos nominat: *Nisi breviati fuissent dies illi, non fieret salva omnis caro, sed propter electos breviabuntur dies illi.* Itemque *Dabunt signa magna & prodigia, ita ut in errorem inducantur (si fieri potest) etiam electi.* Et apud Marcum. *Sed propter electos, quos elegit, breviati dies.* Satis aperte significat eos solos qui salvandi sunt. Nam ideo dicit breviandos dies, ut electi salvi fiant. Ideo quoq; indicat uterq; fieri non posse, ut in errorem inducantur electi cum nihil sit familiarius & possibilis, quam ut fideles quique non electi in errorem inducantur, ideo denique de iisdem electis loquens in eodem omnino sermone Christus per Matthæum dicit: *Congregabunt Angeli electos eius à quatuor ventis.* Et per Marcum: *Mitter Angelos suos & congregabit electos suos à quatuor ventis.* Quis sanæ mentis unquam aliter nisi de solis ad salutem æternam electis accepit. Sic & illa verba Christi: *Multi enim sunt vocati, pauci vero electi,* perspicuum est non posse intelligi, nisi de illis electis qui salutem consequuntur. Nam illos designat electos esse Christus, qui induti veste nuptiali in convivio permanserunt, ceteris in tenebras exteriores missis, ubi est stertus & stridor gentium. Vnde nihil in ore Christianorum familiarius, quam electos illos paucos, esse numerum salvandorum. Loco quoq; D.

A Pauli ad Romanos nihil manifestius, quando dicit: *Scimus quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonam, & quæ sequuntur.* Nam ne quibuscumque Deum quoquo modo diligentibus beneficium istud fieri putarem, statim restringens adjicit: *His qui secundum propositum vocati sunt; Nam quos præscivit, inquit, & prædeterminavit conformes fieri imaginis filij sui &c. id est quos ipse diligendo approbavit, etiam prædeterminavit, ut fiant conformes filio, nempe in gloria? Nam ex ista prædeterminatione conformitatis imaginis filij sui, statim docet, omnes effectus gratiæ, vocationem, justificationem, & ipsam quoque glorificationem sequi: Sic enim pergit: *Quos autem prædeterminavit: hos & vocavit, & quos vocavit hos & iustificavit illos & glorificavit.* Ubi August. observat eisdem illos quos Deus prædeterminavit, & non alios Deum vocasse, iustificasse, & glorificasse, ut significetur illos omnes esse veræ prædeterminationis effectus. Vnde ejusdem tractatione loci præ manibus habens: *illi ergo electi, ut sæpe dictum est qui secundum propositum vocati, qui etiam prædeterminati atq; presciti.* Horum si quisquam perit salutaris Deus: sed nemo eorum perit quia non salutaris Deus &c. Non igitur sensus iste, ut objicitur, vim Apostolicæ exhortationis exlinguit, sed efficacissimū addit robur. Cum enim Romani propriæ infirmitatis conscij, quæ & ab Apostolo explicata fuerat, & neq; gentium Philosophiã, neq; peccati cognitione seu lege, fracta, sed magis aucta fuerat, merito diffidere posse viderentur, ne ingenta tamque inveterata vitia superare non possent, ostendit eis Apostolus, unde vires & victoriã contra peccatum & liberationem à corpore mortis sperare deberent, nempe à gratia Dei quæ est per Iesum Christum, & ab illa singulari dilectione & cura quam circa suos electos & prædeterminatos gerit. Quæ quidem tanta est, ut quos illo proposito dilectionis complexus fuerit, vocando eos, ad se venire faciat, iustificari, & perseverare, & conformes fieri filio in gloria, ita ut nihil eos possit à charitate Dei separare. Itaq; Apostolus, post explicatã illam catenam vocationis, justificationis, & glorificationis, quæ ex prædeterminatione nascuntur, statim adjicit: *Quid ergo dicemus ad hæc? Si Deus pro nobis, quis contra nos? &c. Quis accusabit adversus electos Dei? &c. Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos.* Ad quæ verba sic Aug. *Merito sequitur vox ad regnum electorum. Si Deus pro nobis quis contra nos? &c. Quam fortis autem perseverantia usque in finem munus acceperint, sequantur & dicant: Quis nos separabit à charitate Christi &c.* Cum igitur Apostolo iustum esset sentire de Romanis, quod magna ex parte de isto numero prædeterminatorum essent, & ipsimet hoc prudenti fiducia de se sperare possent, ut qui jam primitias spiritus acceperat, profectò doctrina ista de tanta Dei erga electos dilectione, maximum robur exhortationi adjicit, ut fideles isti sperarent, se futuros in omnibus tentationibus ac difficultatibus, eodè Deo adjuvante victores. Sic enim & Apostolus ibidè in ejusdem exhortationis calce concludit, & August. eleganter & solide eadem profus formula exhortationis*

Matth. 24.

Ibidem.

Matth. 13.

Matth. 20.

Rom. 8.

Lib. de prædeterminatione. sancti. cap. 17.

Lib. de corr. grat. c. 7.

Rom. 8.

ib. de corr. grat. c. 7.

tionis ad quoscumq; Christianos usus est: *spera*, inquit, in Domino qui te predestinavit, qui te elegit, qui te iustificavit, qui tibi glorificationem sempiternam promissit, qui pro te morte non debitam sustulit &c. ad illum pertinet & times? Si Deus pro nobis quis contra nos? Qui proprio filio non peperit sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non & cum illo omnia nobis donavit? Resiste perturbationibus, ne consentias anxiis seculi. Non ergo doctrina de tali predestinatione ad nihil utilis est, nisi ad licentiam vite & desperationem, ut imprudenter dicitur, sed prudenter adhibita, summam fiduciam infirmis ingerit, se non obstantibus tot periculis, tentationibus, infirmitatibus, per omnipotentis atq; diligentis Dei adiutorium, aeternam salute potituros. Ut sane illi qui ad miseriam suam, libertatem arbitrii homines percipere docent, qua se toties proferri vident & sentiunt, nihil aliud nisi certissimam desperationis portam aperire videantur.

Sed, inquit, ex Scriptura perspicuum est, huiusmodi nuncupationes, electi, predestinati, vocati secundum propositum, sancti &c. ad integras Ecclesias saepe dirigi, ex quibus multi non sunt electi & predestinati, prout non nisi salvandos comprehendit. Nam ad Ephesios dicit Apostolus: *Sicut elegit nos &c. Qui predestinavit nos.* In quo & nos sorte vocati sumus, predestinati &c. Vbi ad omnes Ephesios ac de omnibus loquitur. Et ad Romanos: *Salutate Rufum electum in Domino.* Et ad Colossenses: *Induite ergo vos sicut electi Dei sancti & dilecti viscera misericordiae.* Et S. Petrus scribit: *Electis advenis secundum praesentiam Dei.* Et ibidem: *Vos autem genus electum.* Et similia, ergo electi & predestinati dicuntur ab electione & predestinatione incompleta, videlicet ad iustitiam.

Respondetur, electi & predestinati semper in illis locis idem significant, illos videlicet qui ad salutem aeternam ipsa consequendam a Deo diligente praedeterminati sunt: sed non animadvertunt qui illa obiciunt, congruentissimum esse modum & usum atillimum loquendi communitatibus, ut in commendando sic eas alloquamur, quasi omnes essent boni, & in reprehendendo vice versa, quasi omnes essent mali; cum tamen laus ista & vituperium non nisi in quosdam tantum proprie cadat; qui loquendi tropus synecdoche vocari solet. Tota Scriptura exenplis plena est. & Augustinus regulam istam frequenter tradit:

Scripturae, inquit, mos est, ut loqui de parte tanquam de toto, sicut Corinthios in primis Epistola sua parvibus ita laudat, tanquam omnes tales sint, cum essent laudabiles quidam eorum: & postea in nonnullis Epistola ipsius locis ita reprehendit, tanquam omnes culpabiles essent, propter quosdam qui tales erant. Istam divinarum scripturarum consuetudinem per omne corpus literarum eius creberrime sparsam, quisquis diligenter advertent, nulla dissolvit, qua inter se videntur esse contraria. Et hoc declarat exemplo illius electionis, de qua loquimur, quia Apostolus quasi de omnibus Iudaeis loquens, dicit eos secundum electionem dilectos propter Patres: cum tamen huc ostendat, inquit Augustinus, non illos inimicos Iudaeos, sed electos esse ad electos. Et

A in libro quem ad Donatistas post collationem scripsit, eandem regulam tradit: *Mox suo Scriptura loquitur, qua sic arguit malos, tanquam omnes in eo populo mali sint, & sic consolatur bonos tanquam omnes ibi tales sine. Quod ne quis ad vetus tantum Testamentum, non etiam ad novum pertinere crederet: Ecce & ad Corinthios, inquit, sic Apostolus loquitur: Paulus vocatus Apostolus Ecclesia quae est Corinthi sanctificatis in Christo Iesu vocatis sanctis &c. Gratias ago Deo meo qui in omnibus divites facti estis, ita ut nihil vobis desit in ulla gratia. Quis haec audiens credat in Ecclesia Corinthiorum esse aliquos reprobos, quandoquidem verba ista sic sonant, velut ad omnes directum sit ista laudatio? Et tamen paulo post dicit: Obsecro autem fratres, ut id ipsum dicatur omnes, & non sint in vobis schismatici. Rursus tanquam in hoc horrendo viro velut omnes arguens, ap. ius increpans dicit: Divisus est Christus? Numquid Paulus crucifixus est pro vobis? &c. Ecce omnes ita laudantur, & sancti vocantur Corinthij quasi nulli inter eos essent reprobi. Et in quaestionibus super Genesim, cum disquireret, quo pacto duodecim filij Iacob in Mesopotamia nati dicerentur, ubi Benjamin non erat natus, ita respondet, ac si praesentem nostram difficultatem sibi solvendam suscepisset: Nulla, inquit, est facilior solutio quaestionis huius, quam ut per synecdochen dictum accipiat. Vbi enim pars maior est, aut potius solet eius nomine etiam illud comprehendere quod ad ipsum nomen non pertinet. Eo modo locutionis puto & illud a Domino dictum: Nonne ego vos duodecim elegi, & unus ex vobis diabolus est? Et non ad electionem etiam ipse pertinere videatur. Non enim facile invenitur electorum nomen in malo, nisi ubi mali eliguntur a malis. Vides hic duodecim electos dici, ubi tamen unus diabolus esset. Vnde adjungit iterum Aug. Illud attendamus ubi ait: Non*

B de omnibus vobis dico, ego scio quos elegi: Vbi declarat ad electionem non pertinere nisi bonos. Ac per hoc illud quod dictum est, Ego vos duodecim elegi: per synecdochen dictum est, ut nomine maioris meliorisq; partis, etiam illud complecteretur, quod ad ipsum nomen non pertinet.

Cum ergo sit sacrarum literarum consuetudo ista generalis, peculiariter tamen, quando populo Dei, hoc est, Christianis loquimur locum habet & habere debet, ut eos ita conveniamus, quasi omnes fideles & sancti, & in regnum Dei predestinati haberentur. Nam reprobatum a Deo esse, res est non solum nobis ad dirigendum vehementer ardua & occulta sed etiam auditoribus ingratiissima, ut non debeat eis proinde quasi in faciem ingeri. Ita de hac ipsa re nos Aug. docuit: *Si & de his qui non perseverant, aliquid placet dicere vel necesse est, cur non per seorsum a saltem dicitur, ut paulo ante a me dictum est: primum ut non de ipse in populo audiunt, hoc dicitur, sed de alijs ad ipsos, ut est ut non dicitur, si qui obediunt, si qui predestinati estis recipiendi: sed si qui obediunt, & cetera per verbi personam tertiam, non per secundam? Res enim non optabilis sed abominabilis dicitur, & durissime atque odiosissime quasi in audientium frontem compellendo dicitur, quando quis eis quibus loquitur, dicit: Et si qui obediunt, si predestinati estis recipiendi &c. Quod enim sententia dixerit si ita dicitur: Si qui autem obediunt, sed in regnum eius &*

Lib. ad Donatist. post Collat. c. 20

Ibid. c. 21.

Quaest. 17. super Genesim.

Ibidem.

Lib. de dono persever. c. 20

gloriam prædestinati non sunt, temporales sunt, nec usque in finem in eadem obedientia permanebunt? Nomen & veritas eadem res & congruentius dicitur, ut non ipsi tantum malum tanquam optare videamur, sed de alijs referre quid oderint, nec ad se existiment pertinere sperando optandog, meliora? Ex qua regula paulo superius vehementer improbat & illum loquendi modum, quo quis populum Dei compellens diceret; Ita se habet de prædestinatione definita sententia voluntatis Dei, ut alij ex vobis de infidelitate accepta obedienti voluntate veneritis ad fidem vel accepta perseverantia maneat in fide, quantumvis verissimum sit quod dicitur alios accepta perseverantia manere & alios non manere. Causam reddit: Si enim Ecclesia Dei loquimur, si credentibus loquimur, cur alios eorum ad fidem venisse dicentes, ceteris facere videamur iniuriam, cum possimus congruentius dicere: ita se habet de prædestinatione definita sententia voluntatis Dei, ut ex infidelitate veneritis ad fidem, accepta voluntate obedienti, & accepta perseverantia maneat in fide. Ecce omnes quos alloquitur vult haberi tanquam credentes, & tanquam perseverantes, accepto perseverantia dono, ex definita sententia prædestinationis Dei. Nimirum, quoniam æquum est, ut speremus optemusque meliora. Ex qua consideratione & Apostolus dixit, cum omnes reprehendisse videretur: *Consulamur autem de vobis dilectissimi meliora & viciniora saluti, tamen ea loquimur. Et ad Philipenses alloquens universos: Confidens hoc ipsum, quia qui caput in vobis opus bonum perficit usque in diem Christi Jesu. Sicut est mihi in istam hoc sentire pro omnibus vobis.*

Hic igitur verissimis, & rationi, humanitati, prudentiæque maxime consentaneis fundamentis nixus Augustinus, non uno loco docet, omnes Christianos, quos pie in Christo vivere videmus, tanquam electos & prædestinatos tractandos & habendos esse, & Scripturas sacras in eundem hunc modum de omnibus locutas, & nobis ipsis earum imitatione loquendum. Nam in libro de correptione & gratia, Scripturæ locum tractans quod dicitur multos discipulorum ejus ab illo retro: Numquid non & isti, inquit, discipuli appellati sunt, loquente Evangelio, & tamen non erant verè discipuli, quia non manserunt in verbo eius, secundum id quod ait: si manseritis in verbo meo, verè discipuli mei estis. Et illam quodammodo repugnantiam solvens: Quia ergo non habuerunt perseverantiam, sicut non verè discipuli Christi, ita nec verè filij Dei fuerunt, etiam quando esse videbantur, & ita vocabantur, Appellamus ergo eos & electos Christi discipulos & Dei filios quia sic appellandi sunt, quos regeneratos pie vivere cernimus; sed tunc verè sunt, quod appellantur, si manserint in eo propter quod sic appellantur. Et in eodem libro paulo superius: Et tamen quis neget eos electos cum credunt & baptizantur, & secundum Deum vivunt? Plane dicuntur electi a nescientibus quid futuri sint, non ab illo qui eos novit non habere perseverantiam qua ad beatam vitam perducit electos, sicut, illos ita stare ut præseret esse castros. Ex qua norma dicit in Psalmos: *Electi quidem*

A Dei sunt omnes sancti, & habemus hoc in Scripturis sanctis. Et in libris de Civitate Dei: Cum omnes boni fideles electi merito nuncupentur. Et in libro de ovibus, aperte docet, quamvis in populo Dei quidam sint hirci, hoc est, reprobati à Deo, tamen omnes tanquam oves habendas & compellandas, & à Scripturis compellatas esse: Postea de hircis nullam facit mentionem, Deus apud Prophetam, semel illos nominavit, ut sciremus illos esse. Ipse enim illos bene novit. Postea sic loquitur tanquam omnes sint oves. Primo quomodo ipse videt; postea quomodo nos videmus locutus est, hoc est, quasi omnes essent oves prædestinatæ: Nam sicut prædestinatione & præscientia oves & hircos illi solus qui prædestinare potuit, qui præserere. Modo quia omnes sub iugo Christi sunt, & omnes ad gratiam Dei accedunt, ovem te putas, hircum te ferre Deus novit: sed tanquam ovis audi quod audio. Hic non solum Scriptura sed & Augustinus ipse in illo ipso loco ubi in populo Dei alios prædestinatos, alios reprobos esse tradit, omnes tamen tanquam prædestinati essent, sua oratione compellat. Et in sermonibus de diversis, competentibus universos tanquam sanctos & prædestinatos convenit: Excitami ergo ad hæc concreti, discreti. Concreti bonis, discreti a malis. Electi, dilecti, præfati, vocati, iustificati, glorificandi, ut crescentes juvenescentes ac senescentes in fide &c. Et in sermonibus de verbis Apostoli, & se & omnes auditores prædestinatos vocat: Prædestinati enim tam sumus, & antequam essemus, vocati sumus, quando Christiani facti sumus. Et iterum: Filij Dei sumus, prædestinati, vocati, iustificati: Filij Dei sumus, & nondum apparuit quid erimus. Nempe quia de omnibus credentibus hoc pie credendum est. Unde de omnibus alibi dicit: *Vsque in æternum præparabo semen tuum, non tantum illam carnem Christi natam ex Maria Virgine, sed etiam nos omnes credentes in Christo. Et de singulis personis aliquando alio in loco: Spera in Domino qui te elegit ante mundi constitutionem, qui te prædestinavit, qui te vocavit, qui te impium iustificavit, qui tibi glorificationem sempiternam promisit, qui pro te mortem non debuit sustulit, qui pro te sanguinem fudit, qui te in se transfiguravit quando dixit: Anima mea turbata est. Ad illum pertines & times? Si Deus pro nobis quis contra nos? Qui proprio filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quo modo non & cum illo omnia nobis donavit? Et de semetipso verba Psalmi tractans: In manibus tuis sortes meae: In potestate tua, inquit, sunt sortes meae. Non enim ullam video meritum, quo de universa impietate generis humani me potissimum elegisti ad salutem. Et si est apud te insus & occultus ordo electionis mea, ego tamen quem hoc latet, ad tunicam Domini mei sorte perveni. Ex quibus omnibus alijsque non paucis, quæ ex Augustino depromi possent, perspicuum est, Scripturas sacras quando de omnibus Christianis tanquam electis & prædestinatis loquuntur, non loqui de prædestinatione vel electione incompleta, quæ nulla est, sed de electione & prædestinatione unica, quæ in Ecclesia Dei nota est, vera atque completa, à qua simpliciter, Christianorum omnium*

Lib. de dono persever. c. 22

Phil. 7.

Philip. 1.

Lib. de corr. grat. c. 9

Ibidem.

Lib. 6. 7.

Ps. 140.

Lib. 7. de Civit. c. 13

Lib. de ovibus cap. 10.

Lib. 8. de divers. c. 9.

Serm. 16. de destinati enim tam sumus, & antequam essemus, vocati sumus, quando Christiani facti sumus. Et iterum: Filij Dei sumus, prædestinati, vocati, iustificati: Filij Dei sumus, & nondum apparuit quid erimus. Nempe quia de omnibus credentibus hoc pie credendum est. Unde de omnibus alibi dicit: Vsque in æternum præparabo semen tuum, non tantum illam carnem Christi natam ex Maria Virgine, sed etiam nos omnes credentes in Christo. Et de singulis personis aliquando alio in loco: Spera in Domino qui te elegit ante mundi constitutionem, qui te prædestinavit, qui te vocavit, qui te impium iustificavit, qui tibi glorificationem sempiternam promisit, qui pro te mortem non debuit sustulit, qui pro te sanguinem fudit, qui te in se transfiguravit quando dixit: Anima mea turbata est. Ad illum pertines & times? Si Deus pro nobis quis contra nos? Qui proprio filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quo modo non & cum illo omnia nobis donavit? Et de semetipso verba Psalmi tractans: In manibus tuis sortes meae: In potestate tua, inquit, sunt sortes meae. Non enim ullam video meritum, quo de universa impietate generis humani me potissimum elegisti ad salutem. Et si est apud te insus & occultus ordo electionis mea, ego tamen quem hoc latet, ad tunicam Domini mei sorte perveni. Ex quibus omnibus alijsque non paucis, quæ ex Augustino depromi possent, perspicuum est, Scripturas sacras quando de omnibus Christianis tanquam electis & prædestinatis loquuntur, non loqui de prædestinatione vel electione incompleta, quæ nulla est, sed de electione & prædestinatione unica, quæ in Ecclesia Dei nota est, vera atque completa, à qua simpliciter, Christianorum omnium

In Psal. 38.

Serm. de S. lauren. in append.

In Psal. 39.

omnium phraſi, electi & prædeſtinati dicuntur, illi qui ſalvandi ſunt. Sed ita de illis omnibus loquuntur, quamvis in eos multi reprobi ſint, quia æquum eſt nos de omnibus ſentire & loqui, quoſpie in Chriſto vivere certimus, donec Deus aliud patefaciat, quando illuminabit abſcondita tenebrarum & manifeſtabit conſilia cordium. Quid enim de Sanctis recentiores illi dicturi ſunt? Nam &

1. Corinth. 1. Apoſtolus Corinthiōs omnes *Sanctificatos in Chriſto Jeſu, vocatoſq; ſanctos* nominat. Et ad Romanos: *Omnibus qui ſunt Romæ, dilectis Dei vocatis ſanctis.* Et ad Ephēſios: *Omnibus ſanctis qui ſunt Ephēſi.* Et ita in omnibus ſere Episto-
1. *lis.* Sicut igitur omnes Sanctos vocat, quorum

non pauci erant ſancti, ſic etiam ex illa regula jam ante tradita, omnes electos & prædeſtinatos vocat, quamvis ex eis in eorum numero pauci ſint. Ut ſapē novitas mihi magnū eſſe videatur, qua recentior ille Scriptor, ut illas ignotiſſimas Auguſtino ſententias, quas tueri aſſerat, confidenter dicit, nuſquam electos & prædeſtinatos reſtringi ad ſolos ſalvandos; cum potius nuſquam ad alios ſignificandos extendantur.

Et hæc ad illam objectionem qua ex Scripturarum ſacrarum phraſi petebatur, abunde ſatis ſunt. Nunc ad alterum caput, quod a nobis præſtandum eſſe ſupra diximus, accedamus.

CAPVT XVII.

Prima probatio iſtius ſententiæ ex varijs Auguſtini locis, quibus generaliter talem voluntatem efficacem electionis ad gloriā, ante meriti præſcientiam ſtatuit.

NA M, quia nonnulli qui non ſatis recto voto ſanctiſſimi Doctoris ſcripta percurrunt, ut eum in præconceptas ſuas ſententias quaquā vid trahant, etiam in hoc eum ſibi favere gloriāntur, quod nullam in Deo agnoverit efficacem intentionem gloriæ alicui conferendā, ante præſcientiam meritōrum, operæ præteritæ fuerit ex alijs diverſis capitibus & locis, quā eis quæ libavimus, ſententiam ejus, adjuvato medicinali potentiffimo, quod tantopere prædicavit, conſentaneam patefacere. Nam quamvis iſte difficultatem iſtam nunquam ex profeſſo diſputaverit, ut quam per le ſuppoſita tali medicinali adjuvato natura, cui libet mediocris Philoſophiæ vel communis iudicii viro perſpicuam eſſe crederet; non tamen propterea de hac re nihil ei ſubinde per tranſſennā excidit, ex quo mens ejus manifeſta, & certa intelligi poſſe videatur.

Imprimis enim docet Auguſtinus diverſis in locis, quod quando Deus vult aliquem ad ſalutem, & ad regnum cælorum adducere, tanta tunc efficaciacia hoc in hominum voluntatibus exequatur, ut nihil eum impedire poſſit, quo minus ſinem ſuum quem obtinere voluit, aſſequatur. Hoc autem aperte ſignificat, præcedere tunc in Deo efficacem intentionem aſſequendi finis, qui eſt conſtitutio in regno cælorum, & ex illius efficaciacia fieri, ut omnia obſtacula perſumpantur: Deo, inquit, *volenti ſalvum facere nullum hominum reſiſit arbitrium.* Sic enim velle & nolle in volenti aut nolenti eſt præſtate, ut divinam voluntatem non impediat nec ſuperet præſtatem. Vbi clare ſignificatur efficacem voluntatem ſalvandi, cauſam eſſe, cur tantā fortitudine omnia impedimenta diſſidentur, & voluntates ipſæ quantumvis pertinaces torqueantur ad aſſequendum ſeruum Dei, qui eſt ſalvum facere. Nam ſalvum facere non eſſe aliud Auguſtino, quā conſtituere ſalvum in regno Dei, ex ipſo eodem certum eſt, qui hoc ipſum declarat ſimilitudine à Saule ſumptā, quem cum voluit conſtituere Deus Regem in

regno Iſrahel, omnium voluntatem inclinavit ut fieret quod decreverat. Nam in eodem capite declarans, id quod verbis citatis dixerat: *Non eſt itaque dubitandum voluntati Dei, qui in cælo & in terra omnia quæcumque voluit fecit, humanas voluntates non poſſe reſiſtere, quo minus faciat ipſe quod vult, quandoquidem etiam de ipſis hominum voluntatibus, quod vult eum vult facit.* Quis non videt hic voluntatem Dei efficaciffimam de aſſequendo intento fine, cauſam eſſe cur talia ad convertendas voluntates eligat inſtrumenta, ut non poſſint reſiſtere? Fincem autem iſtum eſſe quem dixi, ſalvum facere, hoc eſt, conſtituere ſalvum in regno Dei, ex ſubjunctis patet ſimilitudinibus. Prima quidem de Saule: *Niſi forte quando Deus voluit Saulis regnum dare, ſic erat in poteſtate Iſrahelitarum ſubdere ſe membrato viro, ſive non ſubdere quod utique in eorum erat poſitum voluntate, ut etiā Deo valerent reſiſtere.* Altera verò de Davide, quem ut ibidem ait, Dominus in regnum ſucceſſu proſperiore conſtituit. Cum enim Deus eum vellet Regem facere, fecit ut hoc ipſum Iſrahelites vellent, quia inquit, *Deus hoc in eis egit qui in cordibus hominum quod voluerit operatur.* Et ut indicaret quanta poteſtate hoc fecerit, ne forte intento fine ſuo fruſtraretur: *Nunquid ille (Amasai) poſſet adverſari voluntati Dei, & non potius eius facere voluntatem, qui in eius corde operatus eſt per ſpiritum ſ. quo induſus eſt ut hoc veller, diceret, & ſaceret? Nempe, ut quemadmodum ſubijcit, conſtituerent Regem David ſuper omnem Iſrahel.* Itaque cōcludens diſcurſum ſuum eo proſus quo dixi modo, quod cum Deus intendit aliquem in regno cælorum conſtituere, nihil impedire poſſit, quo minus obtineat finem ſuum, ſic ſubjungit: *Si ergo cum voluerit Reges in terra Deus conſtituere, magis habet in poteſtate voluntates hominum quā ipſi ſui, quiſ alius facit ut ſalubris ſit correptio, & fiat in correpti corde correptio, ut CALESTI CONSTITVATUR IN REGNO? Eo cum iſta ipſa exempla propter aliam cauſam à Maſſilienſibus impugnata fuiſſent; omnem ambiguitatem, quæ diſciplinam adhuc ſuper-*